

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinei mokesčių
inspekcijai

2025-07-01 Nr. R-2691
Nr.

DĖL TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) informuoja apie priimtus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) pakeitimus.

1. 2025 m. birželio 17 d. MAĮ Nr. IX-2112 13 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XV-284 (toliau – MAĮ pakeitimas 1):

Informuojame, kad 2025 m. birželio 17 d. priimtas Lietuvos Respublikos saugumo įnašo įstatymas (toliau – SĮ). SĮ nustato draudimo įmokų apmokestinimo saugumo įnašu tvarką. Atsižvelgiant į tai, kad saugumo įnašas administruojamas MAĮ nustatyta tvarka (SĮ 10 straipsnio 1 dalis), priimtas MAĮ 13 straipsnio pakeitimas, kuris papildomas nauju MAĮ administruojamu mokesčiu – saugumo įnašu. MAĮ pakeitimas 1 įsigalios nuo 2026 m. sausio 1 d.

2. 2025 m. birželio 19 d. MAĮ Nr. IX-2112 2, 37-1, 38, 39, 40-1, 48, 61-2, 68, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155, 159 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37-2, 61-5 ir 61-6 straipsniais įstatymas Nr. XV-309 (toliau – MAĮ pakeitimas 2):

Dėl 2 straipsnio pakeitimo:

Informuojame, jog atliktas techninis pakeitimas, kuris užtikrins, jog priėmus teisės aktus, keičiančius ar papildančius Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, muitų teisės aktais taip pat būtų laikomi ir šie teisės aktai, kurie galiojančiame MAĮ, kaip muitų teisės aktai, nebūtų nurodyti.

Dėl 37¹ ir 37² straipsnių:

MAĮ papildžius MAĮ 37² straipsniu nustatomas atvejis, kada mokesčių mokėtojai kreipusis į mokesčių administratorių su prašymu dėl būsimąjį sandorio kainodaros taisyklių išankstinio suderinimo mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas galėtų būti taikomas retrospektyviai. Konkrečiai tai apimtų dvišalius kontroliuojamųjų sandorių kainodaros klausimus (*advance pricing arrangement*, toliau – APA), kai atitinkami ankstesnių mokestinių metų faktai ir aplinkybės yra tokie patys, kaip ir būsimąjį sandorio, ir gali būti patikrinti. Tokiu būdu užtikrinant rekomendacijos Lietuvai dėl kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu (toliau – BEPS) 14 veiksmo ataskaitos „Ginčų sprendimo mechanizmų veiksmingumo didinimas“ įgyvendinimą, nes, pagal BEPS veiksmų plano 14 veiksmo ataskaitą, turėtų būti galimybė APA taikyti retrospektyviai (angl. roll-back).

MAĮ papildžius 37² straipsniu APA bus atskirti nuo kitų įpareigojančių sprendimų priėmimo. Kainodariniiais įpareigojančiais sprendimais sukonkretinama, kokią informaciją mokesčių mokėtojas turi teisę pateikti prašyme, siekiant tinkamai įvertinti faktines aplinkybes, nustatyti ilgesnį prašymo nagrinėjimo terminą - 90 dienų. APA priėmimo terminai nesiejami su kitų įpareigojančių sprendimų priėmimui nustatytais terminais. Pritarimas kainodaros politikai ir principams yra įmanomas tik kai yra tinkamai įvertintas konkretus sandoris, jo vykdymo aplinkybės, šalių funkcinė analizė ir pan. Toks tikrinimas prilygsta kontrolės procedūros vykdymo turiniui, tačiau turi būti atliekamas perspektyviniu būdu, kai mokesčių administratorius turi įvertinti ateities rizikas ir jų suvaldymui nustatyti tinkamas kritines prielaidas. Tai reikalauja

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

daugiau pastangų ir laiko lyginant su kitais įpareigojančiais sprendimais. Mokesčių administratorius, išnagrinėjęs prašymą, galės priimti sprendimą pritarti arba nepritarti prašyme nurodytoms būsimosios sandorio kainodaros taisyklėms, taip pat priimti sprendimą pakeisti prašyme nurodytas būsimosios sandorio kainodaros taisykles, jeigu tai leistų tinkamiau atspindėti kainodarą, dėl kurios susitartų neasocijuoti asmenys. Prieš priimdamas šį sprendimą, mokesčių administratorius turės keičiamas kainodaros taisykles suderinti su mokesčių mokėtoju. Atitinkamai numatoma galimybė priimtą sprendimą pakeisti arba pratęsti.

Taip pat nustatoma įpareigojimą mokesčių administratoriaus priimtų sprendimų galiojimo laikotarpiu mokesčių mokėtojui teikti centrinio mokesčių administratoriaus nustatytas metines ataskaitas, kuriose atskleidžiama, kaip laikomasi sprendimo sąlygų ir pateikiamos kritinių prielaidų galiojimo aplinkybės. Tokios ataskaitos sudarytų galimybes tinkamai įvertinti, ar mokesčių mokėtojas yra pasirinkęs vykdyti sandorį, dėl kurio kreipėsi, taip pat, ar laikosi nustatytų sąlygų, tai atliekant stebėsenos būdu be kontrolės procedūrų vykdymo.

Atsižvelgiant į tai, kad vykstant dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo procedūrai, pagal Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo įstatymą, ribojimai, susiję su anksčiau priimto vienašalio įpareigojančio sprendimo taikymu, negalimi, t. y. Lietuvos kompetentingas asmuo – mokesčių administratorius, dalyvaudamas abipusio susitarimo procedūroje pagal šį įstatymą, privalės nagrinėti mokesčių mokėtojo apmokestinimo klausimus iš esmės (visa klausimo apimtimi), kas gali lemti ir nukrypimą nuo vienašalio įpareigojančio sprendimo, kuris buvo priimtas, patikslinta MAĮ 37¹ straipsnio 4 dalis ir papildoma nuostatomis, kad kiti įstatymai gali nustatyti kitaip. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo patikslinama MAĮ 37¹ straipsnio 2 dalis, 3 dalies 2 punktas, 4 ir 5 dalys.

Dėl MAĮ 38 straipsnio:

Pakeitimu nustatoma, kad turės būti skelbiami šie papildomi asmens duomenys:

1) ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio Pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifo schema, vardas ir pavardė; kodas ir šio kodo galiojimo pradžios data bei pabaigos data;

2) PVM mokėtojų, kuriems dėl kompensacinio PVM tarifo schemos buvo nustatytas specialaus apmokestinimo momentas, specialaus apmokestinimo momento nustatymo pradžios ir pabaigos datos;

3) duomenys apie juridiniams ir fiziniams asmenims suteiktus ar panaikintus leidimus steigti PVM lengvatų sandėlių: mokesčių mokėtojo vardas ir pavardė ar pavadinimas, centrinio mokesčių administratoriaus priimto sprendimo data, šio sprendimo galiojimo panaikinimo data, PVM lengvatų sandėlio adresas, PVM lengvatų sandėlio veiklos pradžios ir pabaigos datos;

4) informacija, ar mokesčių mokėtojas (fizinis ar juridinis asmuo) yra pasirinkęs taikyti smulkiojo verslo schemą Lietuvoje pagal pridėtinės vertės mokesčio įstatymą, bei smulkiojo verslo schemos pradžios ir pabaigos data.

Pakeitimu panaikinama nuostata, kad duomenys apie mokėtoją skelbiami tol, kol asmuo yra PVM mokėtojas, o kai vykdoma individuali veikla, – kol asmuo nutraukia individualią veiklą, ir nustatoma, kad šie duomenys skelbiami už einamuosius ir 3 praėjusius kalendorinius metus.

Dėl MAĮ 39 straipsnio:

MAĮ 39 straipsnis papildomas nauja dalimi, kad būtų užtikrinama, jog gauta informacija, kuria tarp valstybių narių apsikeista pagal Direktyvą 2011/16/ES, galėtų būti naudojama tam tikrose situacijose, dėl kurių sutariama Europos Sąjungos lygmeniu.

Taip pat numatoma, kad informaciją, kuria keičiamasi tarp valstybių narių, būtų galima naudoti ne tik mokesčiams apskaičiuoti, administruoti ir jų mokėjimui užtikrinti. Atsižvelgiant į mokestinio sukčiavimo, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo bei pinigų plovimo sąsajas, nustatoma, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES valstybių narių perduodamą informaciją galima naudoti muitams apskaičiuoti, administruoti ir jų mokėjimui užtikrinti, taip pat kovoje su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu.

Dėl MAĮ 40¹ straipsnio:

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigalios MAĮ 61⁵ straipsnis, nustatantis pareigą kriptoturto paslaugų teikėjams teikti informaciją mokesčių administratoriui, o už netinkamą šios pareigos vykdymą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas (toliau – ANK) papildomas nauju 188⁶ straipsniu, kuriame nustatyta sankcija viršija 1500 eurų, MAĮ 40¹ straipsnio 1 dalies 4 punktas papildomas nauju 188⁶ straipsniu.

Dėl MAĮ 48 straipsnio:

Ekonomikos ir bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO) 2023 metų liepos mėnesį atliko Lietuvos Respublikos teisės aktų peržiūrą, kiek tai susiję su skaidrumo ir tarptautinių privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų užtikrinimu.

Vertinimo ataskaitoje EBPO pažymėjo, kad:

a) Lietuvos Respublikos teisės aktuose įteisintos tam tikros teisės normos, kurių pagrindu kompetentingos (finansų) institucijos privalo teikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją apie asmenų sąskaitas, turtą, veiklą, nepriklausomai nuo to, kad asmenys, apie kuriuos mokesčių administratoriui turi būti pateikta informacija, atliko tam tikrus veiksmus, kurie, esą, laikytini pakankamu pagrindu nebeteikti mokesčių administratoriui aktualios informacijos;

b) šios teisės normos nėra pakankamos, nes neapima atvejų, kai specialios asmenų grupės (tarpininkai, sąskaitų turėtojai, jų atstovai) atlieka tyčinius veiksmus, esą, sudarančius pagrindą nebeteikti aktualios informacijos apie juos mokesčių administratoriui.

MAĮ 48 straipsnyje apibrėžiamuose teisiniuose santykiuose, iš vienos pusės, dalyvauja mokesčių administratorius, kaip informacijos gavėjas, iš kitos pusės – tretieji asmenys, asmenys, apie kuriuos turi būti teikiama informacija, kiti asmenys (pavyzdžiui, trečiojo asmens informacinių sistemų specialistai). Visi šie asmenys gali vykdyti veikas, kurių tikslas – sukurti tikrai ar tariamai reikšmingas aplinkybes, kurių pagrindu, esą, nebereikia mokesčių administratoriui teikti aktualios informacijos. Siekiant išvengti tokių situacijų, MAĮ nustato taisykles, kurių privalo laikytis duomenis, kurie teikiami pagal MAĮ IV skyriaus III skirsnį, teikiantys subjektai, o už šių taisyklių nesilaikymą asmenims bus taikoma administracinė atsakomybė pagal ANK 188⁷ straipsnį.

Dėl MAĮ 61² straipsnio:

MAĮ 61² straipsnio 3 dalyje nustatoma, kad tarpininkai (pvz., advokatai), turintys MAĮ 61² straipsnyje nustatytą pareigą pateikti VMI prie FM aktualią informaciją apie praneštinius tarpvalstybinius susitarimus, tačiau tuo pat metu turintys ir pareigą saugoti profesinę paslaptį (pvz., saugoti advokato profesinę paslaptį), įgytą teisę neperduoti VMI prie FM minėtos informacijos apie praneštinius tarpvalstybinius susitarimus, tačiau turėtų savo klientą informuoti apie tai, kad būtent klientui tenka pareiga pateikti VMI prie FM aktualią informaciją.

Dėl MAĮ 61⁵ straipsnio:

MAĮ nustatoma pareiga duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams kaupti ir kartą per metus už praėjusius kalendorinius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai jos nustatyta tvarka ir terminais teikti informaciją, susijusią su jo kriptoturto naudotojais, apie kuriuos turi būti pranešama.

Kadangi priimtas MAĮ pakeitimas centriniam mokesčių administratoriui paveda detalizuoti teisinius santykius dėl kriptoturto operatorių teikiamos informacijos, mokesčių administratorius iki 2025 m. lapkričio 30 d. priims įgyvendinamuosius teisės aktus.

Dėl MAĮ 61⁶ straipsnio:

Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal MAĮ, susijęs su Direktyva 2011/16/ES, turėtų atitikti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą.

MAĮ 61⁶ straipsnis papildomas ribojimais ir nustatoma, kad Europos Sąjungos valstybių finansų sistemas saugant nuo galimos žalos, mokestinių prievolių vykdymo užtikrinimo ir kovos su sukčiavimu ir mokesčių įstatymų pažeidimų tyrimo tikslais visais atvejais bus ribojamos mokesčių mokėtojų, kaip duomenų subjektų, teisės, numatytos Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnio 1 dalies c, d, e, f punktuose, 13 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose, 14 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnyje, kiek tai susiję su informacija, kuria keičiamasi su užsienio valstybių narių mokesčių administracijomis (kompetentingomis institucijomis).

Ribojimai taikomi duomenų subjektams, kurių asmens duomenis teikia asmenys, nurodyti MAĮ 61¹, 61², 61³, 61⁵ straipsniuose ir tik ta apimtimi, kuri informacija teikiama Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Taip pat papildomai MAĮ įtvirtinta bendroji nuostata, pagal kurią užtikrinama, kad kiekviena duomenis teikianti finansų įstaiga, tarpininkas, duomenis teikiantis platformos operatorius arba duomenis teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas kiekvieną fizinį asmenį informuotų apie tai, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES ir (arba) tarptautines sutartis dėl automatinių informacijos mainų bus renkama ir perduodama su juo susijusi informacija, ir kiekvienam atitinkamam fiziniam asmeniui iš anksto būtų pateikta visa informacija, kurią fizinis asmuo turi teisę gauti iš duomenų valdytojo.

Dėl MAĮ 68 straipsnio:

Atlikti redakcinio pobūdžio pakoregavimai, išbraukiant „Lietuvos Respublikos“ žodžius.

Dėl MAĮ 71 straipsnio:

Šiuo metu MAĮ nustato, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Tačiau nebuvo nustatyta, kas nustato tokio susitarimo pasirašymo tvarką, taip pat nėra nuostatų dėl pastabų arba mokestinio ginčo nagrinėjimo procedūrų, kai yra inicijuotas tokio susitarimo pasirašymas. Atitinkamai, pašalinant šiuos neaiškumus, priimtas MAĮ 71 straipsnio pakeitimas, kuriame aiškiai nustatoma, kad susitarimas dėl mokesčio dydžio gali būti pasirašomas pagal centrinio mokesčių administratoriaus nustatytą tvarką, o taip pat nustatoma, kad kai inicijuojamas susitarimas, centrinis mokesčių administratorius arba Mokestinių ginčų komisija stabdo pastabų dėl patikrinimo akto arba mokestinio ginčo nagrinėjimą. Pastabų dėl patikrinimo akto arba mokestinio ginčo nagrinėjimas tęsiamas, jeigu nepasirašomas susitarimas. Pasirašius susitarimą, pastabų dėl patikrinimo akto arba mokestinio ginčo nagrinėjimas nutraukiamas.

Dėl MAĮ 88 straipsnio:

Šiuo metu atleidimo nuo palūkanų teisinė situacija yra tokia pati kaip ir atleidimo nuo delspinigių situacija, todėl MAĮ 88 straipsnio nuostata tikslinama ir nustatoma, kad mokesčių mokėtoją atleisti nuo palūkanų, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies galima tais atvejais, kai šios palūkanos buvo skaičiuojamos (apskaičiuotos), nepriklausomai nuo to, ar šios palūkanos buvo sumokėtos ar nesumokėtos, išieškotos ar neišieškotos.

Dėl MAĮ 100 straipsnio:

Esant atleidimo nuo delspinigių teisiniams pagrindams, situacijos, kuomet mokesčių mokėtojai sumokėjo ar nesumokėjo delspinigių, turėtų būti vertinama vienodai, neatsižvelgiant į tai, ar įvykdoma mokestinė prievolė, todėl pakeistas MAĮ 100 straipsnis ir nustatoma, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu yra atitinkami, MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje nustatyti, teisiniai pagrindai. Todėl atleidžiant mokesčių mokėtojus nuo delspinigių neturi būti vertinama aplinkybė, ar delspinigiai sumokėti ar ne.

Dėl MAĮ 108 straipsnio:

Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo nustatoma, kad priverstinio išieškojimo senaties terminas prasideda iš naujo ir tuo atveju, kai priimamas sprendimas neatidėti arba neišdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo termino.

Dėl MAĮ 140 straipsnio:

Šiuo metu viena iš lengvinančių aplinkybių nustatyta, kad asmuo prisipažino padaręs mokesčio įstatymo pažeidimą ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi. Siekiant šį teisinį santykį padaryti teisingesniu, atliktas MAĮ pakeitimas, kuriuo nustatoma, kad lengvinanti aplinkybė gali būti nustatoma ir tais atvejais, jeigu mokesčių mokėtojas bendradarbiavimo su mokesčių administratoriumi, tačiau nesutiko su padarytu pažeidimu. Toks reguliavimas padės užtikrinti, kad mokesčių mokėtojas gali turėti savo motyvus, mokesčių teisės aktų nuostatų suvokimą ir už tai nepatirs neigiamų pasekmių.

Dėl MAĮ 141 straipsnio:

Atsižvelgiant į MAĮ 100 straipsnio atliktas korekcijas, atitinkamai pakeičiamas ir šis straipsnis. Todėl baudos sumokėjimo faktas neturi būti reikšmingas, vertinant ar mokesčių mokėtojas gali būti atleistas nuo baudos.

Dėl MAĮ 148 straipsnio:

Pakeitimu nustatoma Mokestinių ginčų komisijos nario paskyrimo tvarka, kriterijai ir kiti su einamomis funkcijomis susijusios nuostatos.

Dėl MAĮ 155 straipsnio:

Atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus rekomendaciją tobulinti MAĮ, nustatant, kad, esant pagrįstų duomenų, jog tam tikros aplinkybės mokesčių mokėtojui neleidžia atvykti į Mokestinių ginčų komisiją susipažinti su ginčo nagrinėjimo bylos medžiaga, mokesčių mokėtojo prašymu Mokestinių ginčų komisija privalo pateikti (išsiųsti) jam mokestinio ginčo bylos dokumentus (jų dalį), MAĮ nustatoma, kad dokumentų kopijos gaunamos atvykus į Mokestinių ginčų komisiją, o esant objektyvioms aplinkybėms, dėl kurių mokesčių mokėtojas negali atvykti į Mokestinių ginčų komisiją susipažinti su nagrinėjamos bylos medžiaga, atitinkami bylos dokumentai (kopijos) mokesčių mokėtojo prašymu būtų teikiami jam paštu arba elektroninėmis priemonėmis. Kartu sureguliuojama atlyginimo už bylos medžiagos kopijų išdavimą klausimą ir nustatyti, kad mokesčio už bylos (įskaitant elektroninę bylą) medžiagos kopijas dydžius ir mokėjimo tvarką nustato Mokestinių ginčų komisija.

Dėl MAĮ 159 straipsnio:

Šiuo pakeitimu nustatoma, kad išimtiniais atvejais skundą nagrinėjantis teismas turi teisę skirti mažesnio, negu nustatyta MAĮ 139 straipsnyje ar specialiajame mokesčio įstatyme, dydžio baudą.

Su pakeitimais galite susipažinti:

1)	MAĮ	pakeitimas	1	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/884550b24b7b11f0a19dcea0bcc863ad?jfwid=-ozdz6llmw;
2)	MAĮ	pakeitimas	2	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7757eee051b411f0a19dcea0bcc863ad?jfwid=-zyv0u2nq3

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

